

KURIER EXTRA-ORDYNARYNY

WARSZA

W S K A I.

DNIA 27. WRZESNIA ROKU 1760.

Z Warszawy d. 27. Września.

Od Wojska Rosyjskiego z *Beuthen* z Słaska pod datą 21. Września ta dochodzi wiadomość; Dnia 19. to Wojsko ruszywszy się z *Tscheplau* stanęło w nowym obozie przy *Caroiath* i *Rheinbergen*. Dywizya zaś Generała *Czernicheff* z Regimentami zostającymi pod komendą Generała Majora *de Berg*, trzema kolumnami z *Schönau* poszła przez Odrę, i za *Beuthen* stanęła między *Nenkersdorf* i *Baunehol*.

Generał Major *de Tottleben* tegoż czasu, z Korpusem swoim dla załuszczenia wojska pomknął się był aż na pagórki pod Głogów: Lecz gdy z tej Fortecy od korpusu Generała *de Goltze* 3. aż do 4. tysięcy ludzi naprzeciwko niego wysłano, cofnął się w dobrym porządku do obozu swego, dokąd

gdy Prusacy za nim przyśli i z armat bić zaczęli, Generał *Tottleben* uczynił dyspozycye do ataku, co Prusacy widząc, przez *Hernsdorff* cofnęli się ku Głogowowi. Generał *Tottleben* na uchodzących uderzył i Kawaleryą rozprószył, a Kozacy w niewolę wzięli całą kompanię Infanteryi z Kapitanem i 2. Porucznikami, która stanęła była w *Hernsdorff* d'a załuszczenia ucieczki. Wieś natomiast przy tej okazji zgorzała. Prusacy w tej potyczce stracili 90. ludzi zabitych i na placu pogrzebionych, a 220. wzięliśmy w niewolę.

Imperatorowa Jeymć Rosyjska na oświadczenie swiego ukontentowania Generałowi *de Tottleben* konferować raczyła Order S. Alexandra Newskiego.

Dyaryusz od wielkiego wojska Austriackiego, z generalneg kwateru z

Adelsbach w Śląsku, od dnia 5. do 12. Września.

Lubo obadwa woyska barzo blisko siebie stały, iednak od dnia 5. aż do 10. nie znacznego albo odmiennego niezafzło. Król Jmć Pruski przez te dni spokojnie się zachował w obozie swoim na pagórkach *de Jauernik*. Nasze też woysko w dawnieyszey swojej zostalo pozycyi przy *Bögendorff*, ponieważ z tamtąd nieprzyiacie- la w zamiślach jego mogło uprze- dzić. Feldmarszałek codzień z ra- na przyjeżdżał do Obozu, ażeby wcześniej o wszystkich nieprzy- iacielskich obrotach mógł być u- wiadomiony, i podług onych swo- ie czyić dyspozycye.

Dnia 11. rano doszła wiado- mość, że w obozie nieprzyiaciel- skim namioty są zwinione, i że woysko ku *Strigau* maszeruje. Feld- marszałek po wziętey tey wia- domości, Generałowi *de Beck* zle- cił, ażeby z dywizyą swoją za nie- przyiacielem szedł w ślady, a Puł- kownikowi *de Norman* z 3. Batal- lionami Granadyerow ruszyć się kazał na wsparcie tego Generała. Tegoż czasu Xiążęciu *de Löwenstein* dany był rozkaz aby się ruszył z z rezerwą. Woysku zaś przyka- zano mieć się w gotowości do marszu za pierwszym ordynan- sem.

W krótcie p. tym dalsza przy- szła wiadomość, iż woysko nie- przyiacielskie ciągnie za *Strigau*, zostawiwszy to Miasto po prawey ręce. Generał *Baron de Loudon* tym czasem, według umowy z Feldmarszałkiem uczynioney, dla

przytrzymania nieprzyiaciela w marszu, z Korpusem swego wo- yska udał się z *Freyburga* do *Hohen- friedberg*, Feldmarszałek swoje woysko trzymał na pogotowiu do marszu według potrzeby. Nakon- niec dowiedzieliśmy się, iż nie- przyiaciel nieprzerywając mar- szu *Polkensteyn* zostawił po pra- wey ręce, i już minął *Ober-Baum- garten*.

Zamysły nieprzyiacielskie przez to się odkryły, i jawiało widzieli- śmy, iż Król Jmć Pruski chciał *Landshut* opanować, zaczym Feld- marszałek posłał do Generała *de Lascy*, żeby z *Giersdorf* i *Burckers- dorf* zaraz pomaszerował do *Land- shut*, i to Miasto z przyległemi górami osadził. O południu Feld- marszałek sam z woyskiem ruszył się ku *Reichenau*. Generał *Lou- don* tym czasem w tych okolicach pierwszą straż woyska nieprzyia- cielskiego doścignął, i do dalszego marszu drogę zagroził.

Bagaze od woyska odesłane by- ły przez *Alt Wasser* do *Gottesberg*; Generał *Ried* stanął na pagórkach przy *Bögendorff*, a Generał *Jahnus* przy *Burckersdorf*.

Generał *Baron de Loudon* do woyska nieprzyiacielskiego w mar- szu będącego jeszcze żwawie bił z armat, gdy woysko nasze przy- ciągnęło pod *Reichenau*. Król Jmć Pruski postrzegłszy całe woysko nasze, zatrzymał się nakoniec, i około godziny 7. w wieczor wo- ysku swemu stanąć kazał na nay- wyższych górach przy *Mittel* i *Unter-Baumgarten*.

Feldmarszałek oboz swoy za-

łożył na pagórkach przy *Adelsbach*,
a Wojsko w rezerwie poszło do
Hohenfriedberg z Dywizją Gene-
rala *de Beck*. General *Loudon* no-
cą poszedł do *Neu-Reichenau* i
Geismarsdorf, gdzie stanął przy
prawym skrzydle wojska nie-
przyjacielskiego. W nocy też na-
deszła wiadomość, że General
Lafay w *Landsknecht* stanął; zaczym
wszystkim zamysłem Króla Jmci
Pruskiego było zabezpieczono.

Dnia 12. rano Xiążę de Löwenstein z wojskiem wrezewie z Hohenfriedberg poszedł do Hohen-Petersdorf dla ściśnienia nieprzyjaciela z lewego skrzydła, i tym końcem do obozu jego zaczął bić z armat; Lecz Król Jmć Pruski Xiążęcia de Löwenstein nie mogąc znieść w tey pozycyi. *coś to* to skrzydło wojska swego ruszył do okrążenia onego, co gdy Xiążę postrzegł, cofnął się za Hohenfriedberg. W tey okazji część Krotów w przyległym lesie wnie-
wola wzięto.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 27. Września.

Ankcyja Duplikatów Biblioteki publiczney J. J. W. W. Zafuskich. Zacznie się dnia 20. Października Anno currenti, na pożytek, i ozdobę, tak Kościoła iako, i Szpitala Tarczyńskiego. Katalogi tych Ksiąg będą darmo rozdawane w Drukarni Miclerowskiej i w Bibliotece samey. Księgi zaś są Francuskie, Włoskie, Angielskie, i Hiszpańskie. Ichmć Cudzoziemcy znajdą pomienione Katalogi u Ichmciow Sekretarzow Poczt w

Wilnie, Lwowie, Poznaniu, Krakowie, Gdańsku, Królewcu, Toruniu, Elblągu, Malborku, Sztetynie, Wrocławiu i Pradze.

Czyni się wiadomo, iż Jmć Pan Rewilawki, Kapitan Infanteryi i Jndzynier chętnie się ofiaruje mającym do tego, potrzebę lub upodobanie na wystawienie Fortec, Zamków, tak regularnych, iako i nie regularnych, bałyonow, wałow, bałztow, tak wyśpywanych z Ziemi, iako też murowanych, z Minami, lub z kontrminami na obronę, i bezpieczeństwo Zamków, Pałacow, Rezydencyi, przeciwko wszelkim atakom, i inkursyom; oraz na wymiar różnych miejsc, gruntow, na fundowanie nowych Kolonii, zmierzanie granic na ich abrysy na odrysowanie Mapp tak partykularnych iakoteż Generalnych, prowadzenie wód, na udzielanie Fontan Kaskadow, na zakładanie Ogrodów, z Prospektami, ulicami, mostami, i flowem na wszystkie operacye, dependujące od rachunkow Algebry, Geometrii, Trygonometrii, Architektury tak Cywilney iako też wojenney, Hydrauliki, i innych części Matematyki sposobem praktykowanym we Francyi, i Maltancy, na Mieście Nowym w Warszawie, u Kupca Płociennego, nazwiskiem Traetzen, niedaleko od Ratusza Nowego Miasta.

Za pozwoleniem Zwierzchności podaje się do wiadomości iż u-
przywiliowana Loterya Kongre-
gacyi S. Bennona na potrzebę te-

koż Kościoła otwierając w Nowo-
nieyfskiej bramie w Gdańskiej pi-
wnicy na Seym terazniejszy, za-
wierać się będzie we dwóch wor-
tach na 5. Izoftakow jeden 1000.
osow dobrych przeciw 1000. lo-
wów próżnych; drugi worek na
5. Tynfow trzy losy przegrają
czwarty wygra w różnych towa-
rach i galanteriach.

Podaję do wiadomości iż z
Dobr. dziedzicznych J.P. Borzy-
mowskiego Stolnika Powiatu Lidz-
kiego Nieciecza nazwanych. Jo-
zef Czarnell Hayduk wieczysty
poddany okradłszy Pana swego
uciekł, namówiwszy z sobą stan-
greta na Imię Tomazsa Kowzę
także poddanego zaniósł barwę
niebieską szamerowaną galonem
srebrnym z petlicami odlewa-
nemi srebrnemi, drugą barwę
łosią, muszkiet, parę pistoletow
przedniego gatunku, kiereię norde
zu popielatego wilkami podszytą,
sam ow Hayduk wielkiego barzo
wzrostu lat 30. mający, wos biało-
kurowaty, nos długi, sam trochę
sutołowaty, gładki, suchy, a stan-
gret niski krępy nieco ospowaty,
przeto wspomniany Imię Pan
Stolnik Lidzki, ktoby tych
zbiegow poścignął przytrzymał,
i dał znać na Poczcie Wrenka, de-
klarując w nadgrode dzieścić Czer-
wonych złotych.

Znajduie się do przedania, u Wie-
lebnym Oycow Bernardynow
tutejszych, od pewnego Jmci,
tam u nich w klasztornych Wo-
zowniach postawiona karetą, wiel-
ka paradna, na cztery Osoby, kar-
mazynowem, wybita z pundespa-

niem i z krepinami, piękną robo-
tą złotem i jedwabnemi, i po wierz-
chu złotem wyłożona, mało co
zażywana, prawie nowa, ktoby
miał wolą ją widzieć i kupić,
niech się uda do Jmci Xiędza Ku-
stoza Wielebnym Oycow Ber-
nardynow.

TARGI WARSZAWSKIE

Dnia 27. Września.

Korzec pszenicy Tynf.	13.	
Zyta	7.	
Jęczmienia	7.	
Ślodu	9.	2.
Owsa	5.	
Kaszy Jęczmienney	12.	2.
Dito Tatarczaney	12.	
Dito Jaglańey	16.	1.

TARGI GDANSKIE

Dnia 30. Września 1760.

Towar na Łaszy od 60. Norcow.

Pszenicy białey Polsk.	270.	do 290.
Dito Pszrey	230.	260.
Dito Czerwoney	210.	250.
Dito Z Montow	210.	220.
Zyta od funt.	118.	do 120.
Dito od funt.	113.	117.
Jęczmienia	140.	150.
Ślodu	190.	210.
Owsa	95.	100.

Kurs Pieniędzy.

Czerwony Złoty nowy II.	gr. 12.
Dito Stary ważny	11. 8.
Dito Nieważny	10. 9.
Talar bity ważny	5. 13.
Dito Nieważny	4. 24.
Dito Banco	6. 15.
Rubel	4. 9.
Louis d' Or.	20. 15.
Fridrichs d' Or.	20. 15.
Funt Flamancki	gr. 398.

Na Złoty Pruski idzie Szostakow 5.

SUPPLEMENT

Z GAZET CUDZOZIEMSKICH

DNIA 27. WRZESNIA ROKU 1760.

Z Neapolu d. 2. Września. Dnia to. tego Miesiaca Król Jmć z całym Dworem ma wyjechać do *Portici*, i tam zabawić aż do początku Listopada. Dziś rano Galery nasze z tryumfem weszły do tutejszego Portu prowadząc z sobą Statek Tunetański w bliskości *Longone* na morzu wzięty, na którym znajdowało się 26. Turkow. Rozkaz Królewski do wszystkich tego Królestwa Portow jest rozesłany, ażeby przybywający morzem z Kraiow Turreckich przed wysiadaniem na ląd odprawili Kwarantane, ponieważ wiadomość doszła, że w onych Kraiach znowu panuje choroba zaraźliwa.

Z Parmy d. 8. Września. Xiążę Jmć de Lichtenstein w charakterze Posła wielkiego wyjeżdżając z Wiednia do Parmy, od Dworu Cesarzkiego miał sobie zlecone trzy sprawy wielkiej wagi. Naprzód prosić o Xieźniczkę Jeymć Jzabelę dla Arcy-Xiążęcia Jmci Jozefa. Powtórę, ztaż Xieźniczką Jmieniem Arcy-Xiążęcia wziąć ślub według obrządku Kościoła Katolickiego, za dyspensą od Stolicy Apostolskiej otrzymaną względem pokrewieństwa w czwartym stopniu. Po trzecie, odprowadzić Xieźniczkę Jeymć z *Casal Maggiore* aż do Dworu Cesarzkiego, jako Kommissarz z pełnomocny.

Dnia 1. tego Miesiaca Xiążę de Lichtenstein *incognito* tu przybył i stanął w Pałacu Markieza de Pallavicini dla niego wcześniej przyozdobionym. Jęden z Dworzan Jego z oznajmieniem o przybyciu Xiążęcym zaraz się udał do Jmci Pana du Tillot Sekretarza stanu, który nieodwłocznie do niego przybył z powitanie, i przyjął na się zlecić mu u Xiążęcia Jmci Parmeńskiego Audyencyą, która w krótkie po tym nastąpiła bez ceremonii zwyczajnych.

Dnia 3. Xiążę de Lichtenstein publiczną miał Audyencyą, na której upraszał o Xieźniczkę dla Arcy-Xiążęcia. Ta ceremonia odprawiła się z iaknawiększą wspaniałością. Przez całą audyencyą Gwardye przy biciu w bębny broń prezentowały i w Zamku z 40. armat dano ognia.

Wiazd

Wiażd Xiążęcia przeciwko któremu Dwor wysłał wiele karet paradnych po 8. koni, takim się odprawił porządkiem. Naprzód szła kareta Markieza *Roma Pallavicini* Introduktora Posłów, za którą następował Dwor Xiążęcia *de Lichtenstein*; dwóch Odzwieranych konno; 6. Biegunów; 24. Lokałów; 2. Strzelców; 6. Hayduków; Barwa na nich zwierzechnia była szariatowa prawie ze wszystkim galonami złotemi okryta, spodnia błękitna złotemi galonami tute szamerowana.

Potym iechał Koniusz Xiążęcy, za którym prowadzone 12. koni powodnych przepysznie okrytych.

Major *Tamaggoli* i 8. Paziów konno w bogatym stroju.

Kareta Dworska, w ktorej siedział Xiążę mając na przeciwko siebie Markieza *Roma Pallavicini*. Przy karecie szło 12. Lokałów Dworskich,

Pierwsza kareta Xiążęcia ofobliwszey piękności, w 8. koni dzielnych pod szdorem barzo bogatym, a ta kareta szła prożna.

Trzy karety Dworskie, w których siedziało 8. Szambellanów Cesarzkich i Sekretarz Legacyiny.

Trzy karety Xiążęce, wspaniałe także w 8. koni, a nakoniec jedna poszostna, i w tych siedzieli Kawalerowie, którzy z Xiążęciem z Wiednia przyiechali.

Prócz ludzi barwianych, o których się mówiło, przy kaźdey karecie Xiążęcey szło po dwóch Lokałów: Woylko po wszystkich ulicach we dwie linie stało w szyku.

Xiążę przyiechawszy na dziedziniec Pałacowy, niezliczonym mnostwem ludzi napełniony, przy wysiadaniu z karety przed schodami był witany od Wielkiego Magistra Ceremonii, wśzedszy po schodach, po których Halabartnicy Itali uszykowani, w sali od Kapitana Gwardyi był przyjęty i do Audyencyi zaproszony, w ktorej przez mowę mianą do Xiążęcia Jmci Infanta solennie dopraszał się o Xiężniczkę; Xiążę Infant miał odpowiedź, a gdy w tym Xiężniczka przysła, i zezwolenie od Xiążęcia Oycy swego otrzymała, przyjęła z rąk Xiążęcia *de Lichtenstein* Portret Arcy-Xiążęcia Jozefa, i list od niego; Portret, który naywybornieyszymi brylantami jest osadzony, do pierśi sobie przypięła.

Po tej Audyencyi, Xiążę *de Lichtenstein* udał się do Xiążęcia Ferdynanda, i do Xiężniczki Ludwiki, a zatym cała Jego asystencya, tymże porządkiem jak pierwey, wróciła się z Pałacu, w którym Xiążę z szczupłą slug swoich liczbą został, i stanął w apartamentach dla niego przygotowanych.

W wieczor na wielkim Teatrum była Opera, po ktorej Xiążę

że Posel w Pałacu swoim w mieście wspaniały dał Bal, gdzie Xiążę Jmé Parmeński około północy przybywszy u stołu po Pańku zastawionego z Damamy iadł kolacyą.

Nazajutrz, dnia 4. Xiążę Posel dla Szlachty i Posłów Cudzoziemskich wspaniały dał Obiad, gdzie stoł na 70. Osob był nagotowany.

Dnia 5. i 6. Xiążę Posel iadł u Ministrów Cudzoziemskich.

Dnia 7. jako w dzień do ślubuznaczony, Xiążę Posel po południu z całą swoją asystencyą udał się do Kościoła Katedralnego, gdzie przy wyśiadaniu z karety był przyjęty od Jmci X. Proboszcza i 6. XX. Kanoników. Gdy Dwor wkrótce potem tamże przybył, Posel Xiężniczkę przy drzwiach przyjął, i po lewey ręce idąc, a Xiążę Jmé Ociec po prawey, prowadzili Onę do *Oratorium* przed wielkim Ołtarzem przygotowanego.

Jmé X. Biskup Placentyński, odprawiający tę funkcya, gdy się obrócił do nich, Nayiaśnieysza Oblubienica i Xiążę *de Lichtenstein* przystąpili do stopniów wielkiego Ołtarza; na ten czas czytana była dyspenza Papieska, i pełnamoc dana od Arcy-Xiążęcia Jozefa. Jmé X. Biskup zatym z Rytuału Rzymskiego Xiążęciu Posłowi przełożył pytanie, na które odpowiedział *volo, & ita promitto*, gdy toż samo pytanie przełożył Xiężniczce, Ona, nisko ukłoniwszy się Xiążęciu Oycu, także odpowiedziała. Jmé X. Biskup zatym poświęcił pierścienie, Xiążę Posel na tacy podał pierścień dla Oblubienicyznaczony, żeby go sama sobie włożyła na palec, drugi dla Arcy-Xiążęcia na tacy został.

Po zwyczajnych przez Jmci X. Biskupa skończonych modlitwach, czytany był Akt przez Notaryusza spisany.

Nakoniec przy Ołtarzu wielkim Pasterskie od Jmci X. Biskupa otrzymawszy błogosławieństwo, Nowa Arcy-Xiężna i Xiążę Posel powrócili do *Oratorium*, tam krótką odprawili modlitwę, wysli z Kościoła tym porządkiem którym byli wśli. Gdy Arcy-Xiężna do karety swojej wsiadła, Xiążę Posel do swojej pośpieszył, a żeby przodem przybyć do Pałacu i wyśiadającej Arcy-Xiężney mógł podać rękę.

Po zakończonych tych ceremoniach Xiążę Posel ze wszystkimi Szambelanami Cesarzkiemi i Kawalerami, którzy z nim z Wiednia przyiechali, udał się do Arcy-Xiężny Jéymci od której do pocałowania ręki byli przypuszczeni jako Poddani Cesarscy.

W wieczor u Dworu była wielka uczta, u stołu przy Arcy-Xiężney po prawey ręce siedział Xiążę Jmé Jey Ociec, po lewey zaś Xiążę *de Lichtenstein*. Zatym nastąpiła illuminacya, feyerwerk, i bal festyn kończący.

Dziś

Dziś dnia 8. Xiążę Pofel będzie miał Audyencyą pożegnania, a ceremoniami wyżej wyrażonemi, a dnia 13. stanie w *Casal-Maggiore* dla wykonania trzeciej Kommissyi sobie zleconey.

Z Lippstadt d. 3. Września. Według ostatnich wiadomości Woysko Francuskie w dawniejszym swoim stoi obozie przy *Casse*, na lewym zaś skrzydle Woysko w rezerwie pod komendą Kawaliera de *Muy* z Dywizyą Generała de *Stainville* dnia 30. i 31. Sierpnia swoimi obrótami przymusiło Młodego Xiążęcia Brunświckiego do odmienienia pozycji, którą miał za rzeką *Dymel* przy *Breune*. Gdy bowiem Dywizya Generała de *Stainville* i Hrabia de *Chabot* od rzeki *Eltr.* gdzie przy *Wildungen* przez kilka dni stały, przez *Bergheim* i *Numburg* w nocy na dzień 31. Sierpnia powrócili, z tym umysłem, żeby na woysko młodego Xiążęcia uderzyły z boku prawego skrzydła, kiedy tym czasem małe woysko z *Durenberg* z in-
szemi podjazdami, one atakować miało z przodu i z lewego boku, Xiążę o tym będąc uwiadomiony, cofnął się bez żadney utraty za rzekę *Dymel* pod *Warburg*, gdzie stanął przy prawym skrzydle woyska wielkiego. Tegoż czasu Dywizya Pułkownika de *Fersen* z *Haren* cofnęła się ku *Meerhof* i *Statberge*, i tameczne oładziła pagórki. W *Stadtberge* zaś stanęły Partye *Scheitera*. Dywizye Francuskie rano postrzegszy, że im się przedsięwzięcie nie udało, cofnęły się wszystkie. Za rzeką *Weser* woyska w dawniejszey stoią pozycyi, Generał *Wangenheim* z Generałem *Zastrow* przy *Uslar*, a Hrabia de *Lusace* w *Esbeck* przy *Göttingen*, wielkie zaś Woysko *Al-
liantow* wzdłuż rzeki *Dymel*, iak dawniey.

Z Lipska d. 7. Września. Miasto tuteysze ze wszystkich stron woyskiem Cesarzkim jest otoczone. Korpus woyska Generała de *Hulsen* stoi przy *Torgau*, a Woysko *Imperii* w koło niego, Garnizon tuteyszy od Woyska Pruskiego jest odcięty, z pilnością iednak szanśce kopać nieprzełtaie. Dnia 4. tego miesiąca Komendant po wszystkich domach na przedmieściach zawieścić kazał wieńce sińolane, i przeto Obywatele do Miasta schronili się. W wielkim zofstaiemym strachu; ięczenia i narzekania Mieszczan, niepodobno opisać. Dywizya Generała *Luzyńskiego* z *Hally* wyszła do *Bitterfeld* i *Duben*.

Z Turynii d. 7. Września. Dnia 25. Sierpnia w *Almenau* wielki był pożar; przez godzin 3. zgorzało domow 63. Przez *Langensalza* i *Gotha* 2,400. owiec i 240. sztuk bydła rogatego z Hrabstwa *Hohenstein* do *Schmatkalden* pędzono. Woysko *Wurtemberskie* przez *Querfurt* idzie ku *Merseburg*.